

Дата: 26.10.2022

Урок 1

**Тема: Значення художньої літератури для людини й людства ХХІ ст.
Формування читача за доби цифрових технологій - ВСТУП.
ОРИГІНАЛЬНА й ПЕРЕКЛАДНА ЛІТЕРАТУРА В СУЧАСНОМУ СВІТІ**

Мета — формувати компетентності: *предметні* (розуміння значення художньої літератури для розвитку суспільства й особистості, національних та загальнолюдських духовних цінностей, утілених у творах літератури й мистецтва; естетичний смак); *ключові* (уміння вчитися: прагнення літературної освіченості з метою саморозвитку; математичну: уміння виокремлювати головну та другорядну інформацію; комунікативну: навички ефективної роботи в парі й колективі; інформаційну: уміння самостійно опрацьовувати джерела інформації, презентувати власні здобутки; загальнокультурну: прагнення збагатити свій світогляд).

Матеріали до уроку:

Розвиток комп'ютерних технологій та систем телекомунікації для людей ХХІ століття не тільки зумовив революційні зміни в науковій сфері, а й значно вплинув на духовну сферу людського буття. Сьогодні комп'ютеризація — не тільки джерело збагачення засобів образної виразності, а й нова форма впливу на наші відчуття, що трансформує людську чуттєву практику. Дехто навіть уважає книгу анахронізмом, який поступився місцем інтернету й соціальним мережам. Пропоную сьогодні з'ясувати, чи правильним є подібне твердження.

1. Вступне слово викладача

— *“На початку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово,— читаємо в Євангелії від Івана.— Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього” (1:1-3).* Ці слова не тільки відсилають нас

до того джерела, звідки бере початок ріка часу, а й підкреслюють силу та значущість усього сказаного. Як ви знаєте, слово *література* походить від латинського *літера* — тобто все те, що написано літерами. Пізніше цей термін набув іще одного значення: *написане на папері письменниками*. Кожне явище природи, навколишнього світу, кожен вияв людської душі, кожен винахід, мрії людства відображено в книгах: їх справедливо вважають записаною мудрістю народу. Людина звертається до книг у тяжкі й урочисті миті свого життя. Поміркуймо над тим, що книга означає для кожного з нас, яке значення вона має для людства.

2. Розвиток зв'язного мовлення (усно)

- Презентуйте вашу улюблену книгу за таким планом:
 - автор, назва;
 - основна суть, проблематика;
 - який епізод (образ) справив найбільше враження й чому;
 - чому ви порекомендували б прочитати цю книгу.

3. Евристична бесіда

- Як ви вважаєте: навіщо читати книжки?
- Чи можна обійтися без художньої літератури?
- Література — один із видів мистецтва (мистецтво слова). Чи згодні ви із цим твердженням?
- Чи самодостатній цей вид мистецтва? Відповідь обґрунтуйте.
- У чому цінність художньої літератури?

- Чи впливає література на розвиток людства? Якщо так, то поясніть, як саме.

4. Робота з підручником (запис до зошитів)

Точність	Перекладач зобов'язаний донести до читача цілком усі думки, висловлені автором. При цьому слід зберегти не тільки основні положення, а й нюанси та відтінки вислову. Піклуючись про точність передавання вислову, перекладач водночас не має нічого додавати від себе, доповнюючи або пояснюючи думку автора
Стислість	Перекладач не має бути багатослівним: думки слід викладати максимально стисло й лаконічно
Ясність	Лаконічність та стислість мови перекладу, однак, жодною мірою не мають шкодити ясності викладу думки, легкості її розуміння. Слід уникати складних і двозначних зворотів, що утруднюють сприйняття. Думку варто викладати просто та зрозуміло
Літературність	Переклад має повністю відповідати загальноприйнятим нормам літературної мови

Опрацюйте статтю підручника «Оригінальна та перекладна література». Заповніть правий стовпець таблиці «Основні вимоги до перекладу художньої літератури».

Словникова робота (запис до зошитів)

Оригінал (у перекладі з латин. — *первісний, природний*) — це 1) художній твір, переклад якого здійснюється; 2) текст, створений мовою, якою володіє та яку обрав автор.

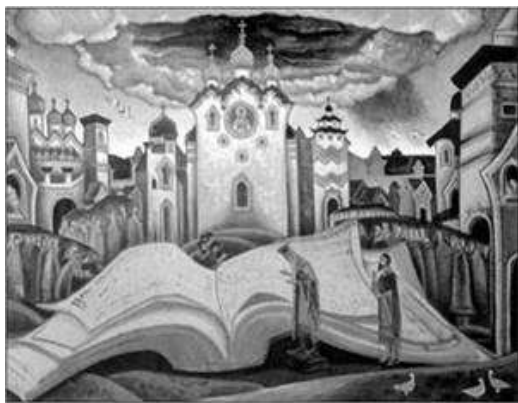
Переклад — 1) передавання змісту усного висловлювання чи письмового тексту засобами іншої мови; 2) текст, відтворений засобами іншої мови зі збереженням єдності змісту й форми.

Художній переклад — це відтворення засобами рідної мови особливостей іноземного літературного тексту в нерозривній діалектичній єдності його змісту й форми. Це один із найвагоміших виявів міжлітературної взаємодії.

Ідіостиль (індивідуальний стиль) — система змістовних і формальних лінгвістичних характеристик, властивих творам певного автора, яка робить унікальним утілений у цих творах авторський спосіб мовного вираження. Індивідуальні особливості стилю письменника практично неможливо з'ясувати без більш-менш широких зіставлень: 1) із літературною мовою його часу як нормою, на тлі якої виявляються специфічні ознаки своєрідності, що певною мірою відхиляються від неї; 2) з індивідуальними стилями інших письменників — сучасників чи попередників. Жодне серйозне дослідження стилю письменника без цих зіставлень неможливе.

5. Завершальне слово викладача

— Сучасний читач, озброєний гаджетами, прагне одночасно читати, писати, слухати, говорити. Отже, він віддає перевагу спрощеному отриманню й передаванню інформації. Тому одні читачі сприймають текст шляхом його читання, інші — прослуховуючи аудіокнигу. Але дехто віддає перевагу скороченому переказу чи екранізації. Звісно, останні втрачають зв'язок як з автором, так і з твором.

Микола Реріх. Голубина книга

Зрозуміло, що за кожної нової літературної доби зазнавав змін зв'язок між читачем та художнім твором, однак підсвідоме ставлення завжди було сталим. Навіть епоха цифрових технологій не зіпсувала справжнього читача, адже немає значної різниці: читати книгу в електронному вигляді чи на папері — суть передусім у змісті, за допомогою якого вибудовується індивідуальний, особливий зв'язок читача з твором. Якщо людина прагне вдумливого читання, то неважливо, на якому матеріальному носії вміщено літературний твір. Літературні твори спонукають читача думати, аналізувати, порівнювати, робити висновки й доходити власного розуміння світу та свого місця в ньому.

**Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту
y.levchuk2976@gmail.com**

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.